

DEKLARACJA LWOWSKA

24 lutego 2022 roku Europa i świat obudziły się w nowej rzeczywistości – imperialistyczna Rosja na pełną skalę rozpoczęła wojnę przeciwko Ukrainie. Znowu przelewana jest krew, spadają bomby, giną cywile, dzieci, uzbrojeni zbrodniarze gwałcą, rabują i zabijają. O pokoju w Europie, który był najważniejszym osiągnięciem europejskich demokracji po II wojnie światowej, możemy mówić już tylko w czasie przeszłym.

Ci, którzy szczyli się zwycięstwem nad faszyzmem, sami stali się faszystami. Rosja w imię imperialnych marzeń próbuje okiełznać zbuntowaną Ukrainę, która ośmieliła się być niepodległym, demokratycznym i europejskim krajem.

Nieoczekiwanie zarówno dla Rosji, jak i dla reszty świata Ukraina swoją odwagą, solidarnością i poświęceniem przekreśliła plany agresora na szybkie i łatwe zwycięstwo. To właśnie fenomen ukraińskiego oporu zainspirował zachodnich aliantów do bezprecedensowej jedności i determinacji w walce z rosyjskim nacjonalizmem. Kraje europejskie wraz ze swoimi sojusznikami na świecie nałożyły bezprecedensowe sankcje gospodarcze, udzielają Ukrainie masowego wsparcia wojskowo-technicznego i humanitarnego.

Główny ciężar wojny, licznych ofiar w ludziach i zniszczeń, ponosi jednak Ukraina.

Dlaczego tak się stało i co powinniśmy zrobić?

1. Przyczyną tej wojny jest bezkarne zło. Do odrodzenia rosyjskiego imperializmu i wzmocnienia jego potęgi militarnej przyczyniła się tragiczna ignorancja wobec Europy Wschodniej, a niekiedy nawet korupcja elit świata demokratycznego – ekspertów, polityków, intelektualistów, ludzi biznesu, kultury i także sportu – oparta na wierze, że po 1991 roku powstała nowa, demokratyczna Rosja, z którą można współpracować i robić interesy. Niezdecydowanie Zachodu po agresji w Gruzji w 2008 roku i ataku na Ukrainę w 2014 roku przekonało Rosję o bezkarności.
2. Obywatelki i obywatele Ukrainy udowodnili całemu światu, że są narodem europejskim nie tylko z racji położenia geograficznego, ale i wartości, jakie wyznają. W interesie samej demokratycznej Europy jest jak najszybsze przystąpienie Ukrainy do Unii Europejskiej i NATO.
3. Ukraina dowiodła istnienia społeczeństwa obywatelskiego, w krótkim czasie powstała ochotnicza armia wolontariuszy, którzy stanęli w obronie swojej ojczyzny.
4. Dramat narodu ukraińskiego odrodził w obywatelkach i obywatelach krajów demokratycznych wiarę w moc sprawczą społeczeństwa demokratycznego i zainspirował do międzynarodowej solidarności świadczonej na niespotykaną od lat skalę.
5. Odważna walka Ukrainy z nowym światowym zagrożeniem stała się katalizatorem bezprecedensowej konsolidacji wszystkich demokracji na świecie od czasów wojen bałkańskich w latach 90. XX w.
6. Wojna Rosji z Ukrainą musi zakończyć się całkowitą kapitulacją najeźdźcy, wyzwoleniem wszystkich terytoriów okupowanych od 2014 roku, całkowitą demilitaryzacją, w tym nuklearną, i rozliczeniem ze zbrodniami dyktatury Putina na wzór tego, którego doświadczyli naziści po 1945 roku.
7. 23 czerwca 2022 roku Ukraina stała się kandydatem do Unii Europejskiej, obecnie powinna otrzymać potężne wsparcie, by jak najszybciej stać się pełnoprawnym członkiem Unii.
8. W Ukrainie, z pomocą krajów zachodnich, musi zostać wdrożony ukraiński plan odbudowy, który pozwoli dźwignąć z wojennego upadku infrastrukturę, gospodarkę i kulturę.
9. Kraje zachodnich demokracji muszą pilnie przyjąć zasadę, że priorytety gospodarcze nie mogą usprawiedliwiać współpracy z krajami, które z racji swoich praktyk ideologicznych zagrażają światowemu pokojowi i porządkowi prawnemu.

My, sygnatariusze tej deklaracji – mając powyższe na uwadze oraz promując potrzebę rozwoju instytucjonalnego społeczeństwa obywatelskiego w Ukrainie, która jest na drodze do członkostwa w strukturach europejskich – deklarujemy potrzebę stworzenia instytucji demokratycznego społeczeństwa obywatelskiego: Centrum Wolności i Demokracji we Lwowie. Jego zadaniem powinno być: tworzenie wolnych, nieupolitycznionych platform intelektualnych do badania procesów społecznych; wzmacnianie i upowszechnianie takich podstawowych wartości społecznych, jak wolność, demokracja, równość, solidarność; wspieranie i rozwój instytucji społeczeństwa obywatelskiego oraz niezależnych mediów; pomoc ruchom demokratycznym w krajach o reżimach autorytarnych. Centrum Wolności i Demokracji powinno stać się ważnym punktem na mapie europejskich instytucji kultury, na równi z tak uznanymi instytucjami, jak Europejskie Centrum Solidarności w Gdańsku.

Dziś **SOLIDARNOŚĆ** wszystkich demokracji świata ma szczególne znaczenie w obliczu zagrożenia rosyjskim faszyzmem. **NIE MA WOLNOŚCI BEZ SOLIDARNOŚCI!**

Europejskie Centrum Solidarności
Organizacja społeczna Ogólnoukraińskie Forum Demokratyczne

Lech Wałęsa, polski polityk i działacz związkowy, przywódca Solidarności, laureat Pokojowej Nagrody Nobla, prezydent RP (1990–1995)

Myrośław Marynowycz, ukraiński obrońca praw człowieka, publicysta, religioznawca, członek-założyciel Ukraińskiej Grupy Helsińskiej, prorektor Ukraińskiego Uniwersytetu Katolickiego

Basil Kerski, dyrektor Europejskiego Centrum Solidarności

Bogdan Lis, Przewodniczący Rady Europejskiego Centrum Solidarności

Mykoła Kniażycki, deputowany do Rady Najwyższej Ukrainy

Serhij Kwit, rektor Narodowego Uniwersytetu Akademia Kijowsko-Mohylańska

Irma Witowska, aktorka teatralna i filmowa, producentka, działaczka społeczna

Yosyf Zisels, działacz społeczny, dysydent, współprzewodniczący wykonawczy Waad Ukrainy, wiceprzewodniczący wykonawczy Kongresu Wspólnot Narodowych Ukrainy

Iwan Małkowycz, poeta i wydawca, laureat Narodowej Nagrody Ukrainy im. Tarasa Szewczenki

Lesia Matwijczuk, działaczka na rzecz praw człowieka, przewodnicząca zarządu Centrum Wolności Obywatelskich, koordynatorka grupy inicjatywnej Euromajdan SOS, laureatka Nagrody im. Wasyla Stusa

Bogdan Borsewicz, wicemarszałek Senatu RP, przewodniczący Kolegium Historyczno-Programowego ECS